

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

PS-I.431.1.15.2024

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, ul. Zielonogórska 24A/2.

Działając na podstawie art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285).

Zespół inspektorów w składzie:

- 1. Krzysztof Frisoli** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 110-1/2024 z 26 kwietnia 2024 r. – *kierujący zespołem inspektorów;*
- 2. Teresa Ozimek** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 110-2/2024 z 26 kwietnia 2024 r. – *członek zespołu inspektorów;*
- 3. Małgorzata Rodak** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 110-3/2024 z 26 kwietnia 2024 r. – *członek zespołu inspektorów;*

przeprowadził, w okresie od 09 maja 2024 r. do 11 czerwca 2024 r., kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnicy (w dalszej części protokołu zwanego Ośrodkiem), w obszarze organizacji i funkcjonowania Ośrodka wiążącego się z realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług.

Czynności kontrolnych w siedzibie jednostki dokonano 09 maja 2024 r. w obecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Pomoc świadczona na rzecz klientów pomocy społecznej;
2. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych;
3. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. Instytucjonalne formy pomocy świadczone osobom zależnym;
5. Warunki do realizacji zadań.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- analizę złożonych wniosków oraz akt świadczeniobiorców;
- analizę Uchwały Rady Gminy Brzeźnica w sprawie warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (...);
- analizę zapisów Regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy;
- analizę zakresu udzielanego wsparcia pod względem adekwatności do potrzeb klientów o ograniczonej samodzielności;
- analizę akt osobowych kierownika i pracowników socjalnych pod względem wymaganych kwalifikacji wskazanych w ustawie;
- analizę wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- ocenę warunków lokalowych;
- analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki oraz dokumentację przekazaną przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy pocztą e-PUAP z 13.05.2024 r., 16.05.2024 r., 16.05.2024 r., 22.05.2024 r.

Przed przystąpieniem do kontroli, Zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 1-18]

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

Ad. 1. Pomoc świadczona na rzecz klientów pomocy społecznej.**a) Usługi opiekuńcze.**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (art. 50 ust. 1-3) osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację i w miarę możliwości kontakty z otoczeniem. Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Formą usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania jest pomoc sąsiedzka. Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a decyzję o ich przyznaniu, zakresie i miejscu świadczenia podejmuje ośrodek pomocy społecznej. Ośrodek pomocy społecznej, powinien zatem posiadać wiedzę o sytuacji i potrzebach osób zależnych przebywających w środowisku. Sytuację tę ustala się na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do oceny zagadnienia przyjęto:

- zapisy uchwały Rady Gminy Brzeźnica w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (...);
- sprawozdanie resortowe MRiPS-03 stan na 31.12.2023 r.;
- dokumenty udostępnione w toku kontroli m.in.: podania, oświadczenia, decyzje administracyjne.

Ośrodek realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych. Nie jest świadczona pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich.

Przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych regulują zapisy Uchwały Nr XXXVIII/263/20234 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, oraz również trybu ich pobierania.

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w 2023 r. wynosił 23,57 zł, w 2024 r. - 28,18 zł.

Zarówno w sprawozdaniu resortowym MRiPS-03 na dzień 31.12.2023 r. jak i na dzień kontroli wykazano, że z usług opiekuńczych korzystają 3 osoby.

Skontrolowano 100% dokumentacji. Klienci to osoby w wieku 74, 75 i 83 lata.

Dokumentacja zgromadzona w sprawie wskazuje na potrzebę przyznania wsparcia w formie usług opiekuńczych. Świadczeniobiorcy prowadzą samodzielne gospodarstwa domowe. Jedna osoba posiada orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz ze wskazaniem zawartymi w pkt 6 i 7 w zakresie korzystania z systemu środowiskowego wsparcia tj. korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, a także stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W aktach pozostałych dwóch osób znajdują się zaświadczenia lekarskie kierowane do Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy celem przyznania usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze przyznane były na czas określony.

Osoby ponosiły odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze stosownie do warunków zawartych w cyt. Uchwale, oraz zgodnie z tabelą odpłatności (załącznik do przedmiotowej uchwały).

Zakres przyznanych usług był dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta. Ośrodek świadczył usługi opiekuńcze w dni wolne od pracy.

Na podstawie analizy akt ustalono, że powodem przyznania usług opiekuńczych są schorzenia związane z wiekiem i stanem zdrowia, niepełnosprawnością, w tym ruchową. Osoby miały znacznie, bądź całkowicie ograniczoną zdolność samodzielności (stan po udarze z niedowładem, jedna osoba leżąca).

Pracownik socjalny – w ramach wywiadu środowiskowego - dokonał oceny potrzeb danego klienta w zakresie usług opiekuńczych oraz innych form wsparcia.

Klienci korzystali z usług: 5 dni w tygodniu po 2 godziny, 5 dni w tygodniu - 1 godzinę.

Jedna osoba miała zapewnione usługi 7 dni w tygodniu (od poniedziałku do niedzieli) - 4 godziny dziennie. Klienci uzyskiwali wsparcie ze strony osób najbliższych, a także

sąsiadów. Wszyscy mieli własne świadczenia emerytalno-rentowe. Klienci ponosili częściową odpłatność za świadczone usługi. Jeden klient korzystał z dodatkowej pomocy finansowej Ośrodka w formie specjalnego zasiłku celowego na cele bytowe. Ośrodek nie świadczył specjalistycznych usług opiekuńczych. Z pisemnych wyjaśnień Kierownika jednostki wynika, że nie było zapotrzebowania na tę formę pomocy. W wywiadach środowiskowych, w planie pomocy – w pozycji inne formy wsparcia brak wpisów o udzieleniu dodatkowej pomocy. Ośrodek prowadził Karty socjalne, w których zawarł informacje o prowadzonych działaniach i podejmowanych czynności na rzecz klienta. Ponadto pracownik socjalny prowadził terminarz wizyt w środowisku – wizyty potwierdzane były przez klienta. Dokumenty te stanowiły integralną część dokumentacji klienta.

Ośrodek zatrudnia opiekunki w ramach umowy o pracę.

Zespół kontrolny ustalił, że w Ośrodku – w ramach umowy zlecenia – zatrudnione są 3 opiekunki. Opiekunki prowadzą karty usług opiekuńczych, w których określony jest dzień i liczba godzin usług opiekuńczych. Wykonanie usługi potwierdzane jest przez podopiecznego bądź jego przedstawiciela ustawowego.

[akta kontroli str.19-158, 159-231, 415-424]

Zadanie realizowane bez uchybień.

b) Zasiłek stały (udzielana pomoc osobom ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności).

Zgodnie z zapisem art. 17 ust. 1 pkt 19 ustawy o pomocy społecznej – przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W myśl art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 cyt. ustawy – świadczenie przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie – niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy. Na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym – zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy – świadczona jest praca socjalna.

Wg danych ujętych w sprawozdaniu resortowym MRiPS-03 na 31.12.2023 r. z zasiłków stałych korzystało 30 osób. Kontrolującym przedłożono wykaz osób pobierających zasiłki stałe. Na jego podstawie zespół kontrolny ustalił, że – na dzień kontroli – zasiłki stałe z tytułu niepełnosprawności pobierało 18 osób (z wyłączeniem osób z zaburzeniami psychicznymi).

Analizie poddano wybrane akta 5 osób (tj. 28 % dokumentacji osób korzystających z zasiłków stałych pod kątem pełnego rozeznania ich potrzeb. Akta wybrano metodą losową z listy osób pobierającej zasiłek stały. Osoby objęte tą formą wsparcia legitymowały się znacznym stopniem niepełnosprawności (2 osoby) i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (3 osoby). Miały wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki. Ponadto osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym miały wskazania do stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Ośrodek udzielał dodatkowej pomocy osobom pobierającym zasiłek stały. Dostosował wsparcie do indywidualnych potrzeb klienta.

Zespół kontrolny ustalił, że klienci to osoby w wieku: 57 - 67 lat. Klienci zostali objęci ubezpieczeniem zdrowotnym. Osoby, których akta poddano kontroli, prowadziły samodzielne gospodarstwa domowe - cztery miały wsparcie ze strony najbliższej rodziny. W wywiadach środowiskowych pracownik socjalny odnotowywał podejmowane działania na rzecz klienta. Pracownik socjalny prowadzi Karty z wizyt w środowisku, w związku ze zgłoszeniem klienta - Karty pracy z rodziną. W dokumentach tych zawarta była szczegółowa informacja o działaniach podejmowanych na jego rzecz. Wizyty w środowisku dokumentowane były w Terminarzu wyjść w środowisko, potwierdzane przez klienta.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownik socjalny: omawiał sytuację klienta, jego oczekiwania i potrzeby, informował o możliwościach skorzystania z dodatkowej pomocy m.in. złożenia wniosku o dodatek osłonowy, wystąpienie o świadczenie uzupełniające oraz w sprawie nabycia świadczenia wspierającego, pomagał przygotować wniosek o podwyższenie stopnia niepełnosprawności, wspierał w poszukiwaniu i podjęciu pracy adekwatnej do stanu zdrowia, umawiał wizyty lekarskie, motywował do uregulowania spraw rodzinnych i majątkowych, informował i umożliwił korzystanie z opaski bezpieczeństwa, zabezpieczał opał, żywność, leki, mobilizował członków rodziny do zadbanie o porządek w mieszkaniu, przeprowadzenia remontu, malowania u klienta, dowożenia do lekarza, występował o ustalenie alimentów.

W zależności od sytuacji klienci otrzymywali dodatkowe wsparcie m.in. zasiłki celowe na cele bytowe, świadczenia pieniężne na zakup żywności z programu Posiłek w szkole i w domu, kartę programu „Na codzienne zakupy” w ramach wsparcia realizowanego przez fundację - Fundacja Biedronki i Caritas - edycja 2023, 2024, skierowanie do banku żywności po żywność z programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową Caritas.

[akta kontroli str. 19-158, 425-428]

Zadanie realizowane bez uchybień.

c) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

To jedna z przesłanek uzasadniających przyznanie pomocy określona zapisami art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Ma zastosowanie w szczególności do rodzin niepełnych i wielodzietnych. W systemie pomocy społecznej pojęcie bezradności wiąże się z faktyczną bezradnością danej osoby, czyli brakiem umiejętności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb swoich i swoich najbliższych.

Ośrodek udziela wsparcia rodzinom z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym szczególnie w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

Według danych przedstawionych w sprawozdaniu MRiPS-03 – bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego była powodem przyznania pomocy w stosunku do 19 rodzin, w tym 3 wielodzietnych i 10 niepełnych (stan na 31.12.2023 r.).

Na podstawie przedstawionego przez Kierownika Ośrodka wykazu osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, Zespół kontrolujący ustalił, że – **w okresie objętym kontrolą** – z pomocy Ośrodka skorzystało **21 rodzin**, z czego 18 rodzin zostało objętych pomocą finansową, a 3 rodzinom świadczona była pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Spośród 21 rodzin objętych wsparciem - 6 rodzin było wielodzietnych, 8 rodzin niepełnych, a 2 rodziny stanowiły równocześnie rodzinę wielodzietną i niepełną. **Na dzień kontroli** - 9 rodzin nie korzystało już z finansowego wsparcia Ośrodka – z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego, podjęcia zatrudnienia, lub zmiany miejsca zamieszkania osoby uprawnionej. Asystent rodziny współpracował z 7 rodzinami, z czego 5 rodzinom - asystent został przydzielony na ich wniosek, a 2 rodzinom - przyznany na wniosek sądu. Dwie spośród 7 rodzin objętych asystenturą dodatkowo objętych było dozorem kuratora sądowego. Zarządzeniem Nr 8/2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy z dnia 21 lipca 2023 r. zostały wprowadzone wzory druków stosowanych w pracy asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych. Załącznik do niniejszego Zarządzenia określa procedury działań podejmowanych przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zapisy powyższego dokumentu znalazły potwierdzenie w skontrolowanych aktach przedłożonych podczas kontroli.

Kontrolujący zbadali akta 5 rodzin korzystających – na dzień kontroli - ze wsparcia asystenta (co stanowi 71 % dokumentacji rodzin objętych asystenturą). Zidentyfikowane przyczyny bezradności rodzin objętych asystenturą to przede wszystkim: niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, niepełnosprawność dzieci, choroby i niepełnosprawność rodziców, alkoholizm, choroba psychiczna, wielodzietność, ogólnie rozumiana niezaradność życiowa.

Dokumentacja zawierała m.in. diagnozę sytuacji rodziny, plan pracy i jego aktualizację. Pracownik socjalny sporządzał ocenę sytuacji rodziny, a także karty pracy socjalnej. Kontrolujący przeanalizowali także zaangażowanie pracowników socjalnych we współpracę z asystentem rodziny w czasie trwania asystentury. Ustalili - na podstawie udostępnionej dokumentacji, że współpraca pomiędzy asystentem rodziny a pracownikiem socjalnym trwa przez cały okres pracy z rodziną i polega na stałej wymianie niezbędnych informacji, ustaleniu kierunku dalszych działań, czy też wspólnych wizytach w miejscu zamieszkania rodziny. Pracownik socjalny, asystent rodziny wraz z przedstawicielami innych służb społecznych są członkami zespołu interdyscyplinarnego. Wspólne spotkania i konsultacje odbywają się w zależności od potrzeby, gdzie wspólnie ustalają dalszy plan pracy z rodziną.

[akta kontroli str. 159-231, 232-239, 240-334, 335, 336-341]

Zadanie realizowane bez uchybień.

d) Praca socjalna

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej i nie zależy od ich dochodu. W ustawie o pomocy społecznej (art. 119) praca socjalna wymieniona jest na pierwszym miejscu szczególnych zadań

pracownika socjalnego.

Na dzień kontroli pracę socjalną w środowisku realizowało 3 pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni odnotowywali działania i czynności podejmowane w ramach pracy socjalnej.

W analizowanej dokumentacji (20 teczek – akt klientów korzystających z różnych form wsparcia i pomocy) w wywiadach środowiskowych w pozycji „Diagnoza sytuacji osoby/rodziny, wnioski pracownika socjalnego”, właściwie wskazano na główne problemy klientów.

W planie pomocy osobie/rodzinie - w rodzinnych wywiadach środowiskowych - pracownik socjalny co do zasady odnotowywał informacje o udzielonym i proponowanym wsparciu. W przypadku – jednego klienta – brak było informacji o innych poza przyznanym zasiłkiem formach wsparcia. Jednocześnie Ośrodek dokumentował - w sposób szczegółowy - czynności i działania w ramach pracy socjalnej na rzecz klienta. Wizyty w środowisku odnotowywane były w Terminarzu wyjść w środowisko, potwierdzane przez klienta. Ponadto pracownik socjalny prowadzi Karty z wizyt w środowisku, Karty pracy z rodziną. W dokumentach tych zawarta jest szczegółowa informacja o działaniach na rzecz osoby. W rodzinnych wywiadach środowiskowych szczegółowo sporządzona jest diagnoza sytuacji osoby, wnioski pracownika socjalnego a także plan pomocy rodzinie.

Zadanie realizowane bez uchybień.

Ad. 2. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych.

Zgodnie z art. 48 u.o.p.s. osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Zadania te – zgodnie z zapisem art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy – należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Wymienione potrzeby stanowią minimum egzystencji, a Gmina zobowiązana jest zapewnić je każdej osobie tego pozbawionej. Obligatoryjne formy zapewnienia schronienia i zasady ich udzielania, zostały określone w przepisie art. 48a ust. 1–10 cyt. ustawy. Udzielanie schronienia – w myśl art. 48a cyt. ustawy – następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz ogrzewalni. W związku z uzupełniającym się charakterem poszczególnych placówek i różnym zakresem świadczonych w nich usług, każda gmina powinna zapewnić możliwość udzielenia schronienia w każdej z form, nie tylko w zakresie wynikającym z rozeznaczonych potrzeb występujących w danym momencie na terenie gminy, ale także, biorąc pod uwagę potencjalne potrzeby, jakie mogą wystąpić, w tym zakresie w przyszłości. Gminy powinny się również wykazać gotowością do udzielania schronienia w tych formach.

Do oceny tego zagadnienia przyjęto:

- umowy o świadczenie usług tymczasowego schronienia;
- rejestr Wojewody Lubuskiego miejsc udzielania tymczasowego schronienia;
- sprawozdanie resortowe MRiPS-03 stan na 31.12.2023 r.;
- dokumenty udostępnione w toku kontroli.

Na terenie gminy Brzeźnica nie funkcjonuje żadna placówka dla osób bezdomnych. Gmina - w ramach współpracy z ościenną gminą oraz organizacjami pozarządowymi - zabezpiecza tymczasowe schronienie w formie Schroniska, Schroniska z usługami opiekuńczymi, oraz Ogrzewalni. Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w placówkach dla osób bezdomnych regulują zapisy Uchwały Rady Gminy. Ośrodek nie jest przygotowany do zapewnienia osobom bezdomnym tymczasowego schronienia we wszystkich, określonych w ustawie o pomocy społecznej, formach, tj. noclegowni dla osób bezdomnych.

Zespół kontrolny ustalił, że – w badanym okresie – Gmina Brzeźnica podpisała umowy:

- ze Stowarzyszeniem MONAR w Lutynce (Umowa nr 3/2023 z 01.12.2023 r.) – na zabezpieczenie miejsc w formie Schroniska dla osób bezdomnych w Lutynce. Umowa zawarta na okres 01.12.2023 r. – 31.12.2024 r.
- z Kujawsko Pomorskim Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu JUDYM w Kołaczku (Umowa z 05.10.2023 r.) – na zabezpieczenie miejsc w formie Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Katarzynce Synogać. Umowa zawarta na okres 05.10.2023 r. – 31.12.2024 r.
- z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żaganiu (Umowa z 11.10.2023 r.) – na zabezpieczenie miejsc w formie Ogrzewalni dla osób bezdomnych w Żaganiu. Umowa zawarta na okres od 11.10.2023 r. – na czas nieokreślony.

Gmina Brzeźnica nie zaktualizowała informacji o oferowanych formach wsparcia w Rejestrze Wojewody Lubuskiego miejsc udzielania tymczasowego schronienia.

Gmina jest wpisana do Rejestru pod pozycją 12. W Rejestrze dostępna jest jedynie **nieaktualna** informacja o możliwości pobytu osób bezdomnych w Schronisku w Lutynce prowadzonego przez Stowarzyszenie MONAR (umowa dot. okresu 03.01.2022 r. – 01.01.2023 r.).

Zasady ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi reguluje Uchwała nr XXXVIII/264/2023 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 29 maja 2023 r. Zgodnie z zapisami powyższej Uchwały ustalone zostały zasady ponoszenia odpłatności za schronienie w schronisku dla osób bezdomnych, w tym formie usług opiekuńczych.

Ośrodek - według danych ujętych w sprawozdaniu MRiPS-03 za rok 2023 - nie udzielał pomocy z tytułu bezdomności. Kierownik Ośrodka pisemnie oświadczyła, że w gminie Brzeźnica nie było osób bezdomnych. Zespół kontrolny stwierdził, że również na dzień kontroli gmina nie udzielała pomocy z powodu bezdomności.

Zarządzeniem nr 7/2023 z dnia 28 czerwca 2023 r. Kierownik Ośrodka Procedurę dot. objęcia osoby bezdomnej Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności. Dokument określa zakres i zasady działań pracownika socjalnego z osobą bezdomną, sposób postępowania oraz wzór Programu stanowiącego załącznik do Zarządzenia.

Zespół kontrolny nie dokonał oceny akt klientów w kryzysie bezdomności z uwagi na brak osób, którym udzielono – z tego tytułu - wsparcia w okresie objętym kontrolą.

[akta kontroli str. 371-391]

Zadanie realizowane z uchybieniami. Gmina Brzeźnica nie zaktualizowała informacji o oferowanych formach wsparcia w Rejestrze Wojewody Lubuskiego miejsc udzielania tymczasowego schronienia. Brak zagwarantowania schronienia we wszystkich, określonych w ustawie o pomocy społecznej formach.

Ad. 3. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 ustawy o pomocy społecznej oraz przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123) gmina powinna zapewnić wsparcie i rozwój różnych form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej gmina powinna organizować i świadczyć specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzić i rozwijać infrastrukturę ośrodków wsparcia dla tej grupy. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zadaniem jednostki jest rozpoznanie potrzeb klienta i opracowanie indywidualnego planu pomocy (planu pracy socjalnej). Wsparcie udzielane klientowi jest uzależnione od stopnia jego potrzeb, uprawnień, zasobów i możliwości.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- wybranych akt 4 klientów z zaburzeniami psychicznymi pobierających zasiłek stały;
- sprawozdania resortowego MRIPS-03 stan na 31.12.2023 r.;
- sprawozdania resortowego MRIPS-06 stan na 31.12.2023 r.;
- danych Głównego Urzędu Statystycznego i Narodowego Funduszu Zdrowia za 2023 r.;
- dokumentów udostępnionych w toku kontroli.

Na koniec 2023 r., liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w gminie Brzeźnica wynosiła - 358 osób (dane Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia). Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w stosunku do liczby mieszkańców gminy (3.586 osób – dane Głównego Urzędu Statystycznego na 31.12.2023 r.) stanowiła ok. 10% populacji.

W okresie objętym kontrolą, 6 osób posiadających w orzeczeniu o niepełnosprawności symbol 01-U/02-P, korzystało z różnych form wsparcia zapewnianych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnicy.

Na terenie miasta Brzeźnica nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy. W przypadku potrzeby - ww. osoby mogą korzystać z oferty Powiatowego Środowiskowego Domu Pomocy w Szprotawie.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że – na dzień kontroli – z oferty Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Szprotawie nie korzysta żaden mieszkaniec gminy Brzeźnica. Brak zainteresowania i wniosków mieszkańców gminy tą formą pomocy. Gmina nie ma możliwości zapewnienia dojazdu na zajęcia do Powiatowego ŚDS w Szprotawie. Transport zapewnia placówka w Szprotawie.

Z pisemnych wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że rodziny, w których przebywają osoby z zaburzeniami psychicznymi, są informowane o możliwościach wsparcia terapeutycznego, prawnego oraz pomocy innych instytucji i organizacji pozarządowych. Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej informują również

o możliwości uczestnictwa w zajęciach ww. placówce.

Gmina Brzeźnica nie realizuje zadania zleconego z zakresy administracji rządowej – organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kierownik Ośrodka ustnie wyjaśniła, że nie są świadczone SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi z uwagi na brak zainteresowania mieszkańców tą formą wsparcia. Do Ośrodka – w badanym okresie – nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie tej formy pomocy.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi z orzeczeniami o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym i znacznym są objęte pomocą w formie zasiłku stałego. Udzielana pomoc jest dostosowana do sytuacji i potrzeb klienta w ramach pracy socjalnej.

Kontrolujący ustalili, że – na dzień kontroli – spośród 30 klientów pobierających świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego – 5 osób (tj. 17%) posiadało orzeczenia Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z kodami chorobowymi 02-P oraz orzeczenie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako niezdolność do samodzielnej egzystencji i zaświadczenie lekarza psychiatry. 3 osoby posiadały orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, 1 - w stopniu znacznym, oraz 1 całkowitą niezdolność do samodzielnej egzystencji. Wszystkie osoby prowadziły samodzielne gospodarstwo domowe i były w wieku produkcyjnym. Najmłodsza osoba na dzień kontroli – miała 28 lat, a najstarsza 54 lat.

Zespół kontrolny przeanalizował dokumentację ww. wszystkich 5 świadczeniobiorców (tj. 100%) korzystających z zasiłków stałych.

Z analizy dokumentów wynika, że w badanym okresie w/w osoby (w ramach obszaru pomocy społecznej) poza zasiłkiem stałym, uzyskiwały również pomoc w formie zasiłku okresowego, zasiłku celowego na zakup opału czy żywności w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” oraz w formie produktów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Z kontrolowanej dokumentacji (orzeczenia o niepełnosprawności) wynika, że w żadnym przypadku nie występuje konieczność stałej lub długotrwałej opieki w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz korzystania ze wsparcia z systemu środowiskowego w samodzielnej egzystencji. Natomiast wszystkie osoby mają wskazania do korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki. 2 osoby mają wskazania do zatrudnienia w warunkach zakładu pracy chronionej, 1 - wskazania do zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Osoba posiadająca orzeczenie z ZUS jest niezdolna do samodzielnej egzystencji. Przebywa w domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych.

W wywiadach środowiskowych, oraz kartach pracy socjalnej – znajdują się adnotacje o podejmowanych działaniach pracownika socjalnego w celu zapewnienia dodatkowych form wsparcia (np. motywowanie do podjęcia pracy w zakładzie pracy chronionej, uczestnictwa w zajęciach Powiatowego ŚDS). Ponadto w ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali swoich klientów m.in. do podejmowania

leczenia, zachowania abstynencji oraz podejmowali rozmowy nt. poprawy sytuacji bytowej i zdrowotnej

[akta kontroli str. 342-345]

Zadanie realizowane bez uchybień.

Ad. 4. Instytucjonalne formy pomocy świadczone osobom zależnym.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca, w tym domu, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Ustawodawca uwarunkował, tym samym, skierowanie osoby do domu pomocy społecznej od rozpoznania jej możliwości funkcjonowania we własnym środowisku, z wykorzystaniem innych form wsparcia. Postępowanie w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej należy prowadzić bez zbędnej zwłoki, dla zapewnienia osobom wsparcia właściwego do ich potrzeb i bezpieczeństwa. W czasie czynności kontrolnych zagadnienie badano również pod kątem zabezpieczenia potrzeb osób kierowanych do DPS przed umieszczeniem w placówce.

Do oceny tego zagadnienia przyjęto:

- sprawozdanie resortowe MRiPS-03 – stan na 31.12.2023 r.;
- sprawozdanie resortowe MRiPS-06 – stan na 31.12.2023 r.;
- wykaz osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2023 – 2024 oraz na dzień kontroli;
- informacje Kierownika Ośrodka;
- dokumentację osób przebywających w DPS – analizie poddano dokumentację 2 osób (tj. 100%), które – w badanym okresie – przebywały w domu pomocy społecznej.

Gmina realizuje zadanie obowiązkowe w zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy, w tym domu. Ośrodek zapewnia wsparcie osobom przed umieszczeniem w domach pomocy społecznej.

Kontrolujący ustalili, że gmina ponosi odpłatność za pobyt swoich mieszkańców w domach pomocy społecznej. W 2023 r. wydatkowano na ten cel kwotę 100.584,77 zł, natomiast na 2024 r. zaplanowano 134.286,96 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem resortowym MRiPS-03 – stan na 31.12.2023 r. – w domach pomocy społecznej przebywało 2 mieszkańców, za pobyt których częściową odpłatność ponosiła Gmina. Na dzień kontroli – w domach pomocy społecznej – przebywało 2 mieszkańców.

W 2023 oraz 2024 r. Ośrodek nie skierował do DPS żadnej osoby. 2 osoby które obecnie przebywają w domach pomocy społecznej były skierowane w 2010 r. oraz w 2021 r. Wszystkie złożone wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Jedno skierowanie zostało wydane na podstawie postanowienia Sądu. Kontrolujący nie stwierdzili sytuacji, w której Ośrodek odmówił skierowania do DPS. Z udostępnionej dokumentacji wynika, że Ośrodek

podpisał – na podstawie art. 103 ustawy o pomocy społecznej – 1 umowę z osobami zobowiązanymi do ponoszenia kosztów odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej tj. małżonkiem, zstępnyymi przed wstępnyymi mieszkańca domu.

Kontroli poddano akta 2 osób. Ustalono, że zostały one umieszczone w Domu Pomocy Społecznej w Rokitnie oraz Szczawnie. Klienci to osoby w wieku 39 i 69 lat; posiadali orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym i zaświadczenia lekarskie o konieczności całodobowej opieki z powodu stanu zdrowia oraz wieku. Przed umieszczeniem w dps jedna osoba przebywała w hostelu, druga - w schronisku dla osób bezdomnych. Z powodu pogarszającej się sytuacji zdrowotnej, podejmowanego leczenia oraz zapewnienia opieki – była konieczność skierowania ww. osób do dps.

Kontrolowane wywiady środowiskowe zawierały informacje o przyznanych formach pomocy, sytuacji bytowej oraz kontaktach z rodziną. W planie pomocy w pozycji praca socjalna oraz notatkach służbowych – informacja o propozycji skierowania ww. osób do domu pomocy społecznej.

[akta kontroli str. 19-158, 346-347]

Zadanie realizowane bez uchybień.

Zachowane były terminy określone przepisami dotyczące sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, przeprowadzenia aktualizacji wywiadów oraz wydania decyzji administracyjnej.

Poddana kontroli dokumentacja – osób korzystających z usług opiekuńczych, zasiłków stałych, osób z zaburzeniami psychicznymi, kierowanych do domów pomocy – była kompletna. Zachowane były terminy określone przepisami (data: sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, wydania decyzji administracyjnej). Wydany decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Pomoc została przyznana zgodnie z wnioskami i rozpoznanymi potrzebami klientów. Decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście w siedzibie Ośrodka. Ośrodek wydawał decyzje zmieniające wysokość odpłatności, w związku ze zmianą sytuacji finansowej osoby przebywającej w domu pomocy społecznej i zmianą średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, na podstawie przeprowadzanych aktualizacji wywiadów środowiskowych.

Ad. 5. Warunki do realizacji zadania.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy spełnione są wszystkie warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby wykwalifikowanych pracowników socjalnych (art. 110 u.o.p.s) jako gwarancję odpowiedniej jakości usług i pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną. Warunkiem realizacji zadań jest również możliwość zaproponowania klientowi adekwatnej do jego potrzeb oferty (poza wsparciem finansowym), czy możliwość przeprowadzenia z nim osobistej rozmowy, gwarantującej intymność, poszanowanie godności i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Sprawną realizację zadań umożliwia również współpraca z innymi lokalnie działającymi podmiotami, tj. instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania na rzecz określonych grup klientów i społeczności lokalnej.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji, która reguluje funkcjonowanie i organizację Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy (statut, regulamin organizacyjny, upoważnienia Kierownika Ośrodka);
- akt osobowych dyrektora i pracowników socjalnych;
- danych GUS w zakresie liczby mieszkańców gminy – stan na 31.12.2023 r.;
- sprawozdań resortowych MRiPS-03 oraz MRiPS-06 stan na 31.12.2023 r.;
- oraz przeprowadzili oględziny obiektu oraz pomieszczeń OPS – korzystając z prawa nadanego w art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

Działalność Ośrodka regulują stosowne uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia wewnętrzne Kierownika Ośrodka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnicy działa na podstawie Uchwały Nr IX(7)90 Gminnej Rady Narodowej w Brzeźnicy z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, Uchwały nr XVIII/93/2012 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 08 czerwca 2012 r. w sprawie nadania statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, oraz Regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy wprowadzonego Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Nr 6/2012 z dnia 29 października 2012 r.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (Zarządzenie Nr 91/2019 Wójta Gminy Brzeźnica z dnia 24 czerwca 2019 r.).

Warunki lokalowe Ośrodka nie stwarzają możliwości pełnej realizacji zadań oraz profesjonalnej obsługi klienta. Budynek posiada bariery architektoniczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnicy zlokalizowany jest w 1 piętrowym budynku przy ul. Zielonogórskiej 24A/2, w Brzeźnicy. Wejście do Ośrodka z barierami architektonicznymi – schody. Przed wejściem do budynku zamontowany dzwonek przywoławczy umożliwiający zgłoszenie potrzeby i ewentualnej pomocy w wejściu do budynku (brak udogodnień ułatwiających samodzielny dostęp do Ośrodka). W budynku, poza Ośrodkiem funkcjonują również inne placówki/ punkty tj. apteka, poczta, służba zdrowia.

Pomieszczenia którymi dysponuje Ośrodek znajdują się na piętrze budynku. Do dyspozycji Ośrodka są 4 pomieszczenia tj.: pokój Kierownika Ośrodka, pokój dla 3 pracowników socjalnych, pokój działy świadczeń rodzinnych oraz pokój socjalny z wydzielonym pomieszczeniem dla głównej księgowej.

Pokoje są małe, nie ma możliwości wydzielenia oddzielnego pomieszczenia do przyjmowania klientów indywidualnych. Ośrodek stara się zapewnić intymność przeprowadzanych rozmów z klientami m.in. poprzez opuszczenie pokoju przez jednego z pracowników.

Ośrodek czynny jest w dni robocze: od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 – 15.00.

Teren gminy podzielony jest na 3 rejony opiekuńcze zgodnie z liczbą zatrudnionych pracowników socjalnych. W przypadku nieobecności pracownika socjalnego, klientów przyjmuje pracownik pozostający na terenie Ośrodka.

W Ośrodku prowadzony jest jeden Rejestr przesyłek wpływających tj. wniosków, pism i wizyt osobistych. Ponadto pracownicy socjalni prowadzą Zeszyt wyjść – gdzie jest odnotowywana data oraz cel wizyty.

Wszyscy pracownicy Ośrodka oraz klienci mają możliwość skorzystania z porad Radcy Prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy Brzeźnica, w godzinach urzędowania jednostki (po wcześniejszym umówieniu). Pracownicy mają na swoich stanowiskach pracy – dostęp do pomocy prawnej online LEX. Klienci są informowani, o możliwości korzystania z porad realizowanych przez Powiat Żagański.

Ośrodek spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do ilości środowisk pracy i ilości mieszkańców gminy. Spełniony jest wymóg zatrudnienia min. 3 pracowników socjalnych.

Realizację zadań gwarantuje zatrudnienie pracowników socjalnych w wymaganym ustawowo wymiarze posiadających odpowiednie przygotowanie do wykonywania zawodu, stale podnoszących kwalifikacje. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej określa art. 110 ustawy o pomocy społecznej, który w ust. 11 stanowi, że: ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ponadto ust. 12 wskazuje, że ośrodek pomocy społecznej musi zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Na dzień kontroli Ośrodek zatrudniał 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Każdy z pracowników socjalnych ma wyznaczony rejon opiekuńczy i świadczy pracę socjalną i przeprowadza rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki. Średnio **na jednego pracownika socjalnego przypadło 1.195 mieszkańców** (liczba mieszkańców ogółem – 3.586 osób – stan na 31.12.2023 r. dane GUS) oraz **27 środowisk pracy objętych pracą socjalną** (81 rodzin objętych pomocą społeczną wg sprawozdania MRIPS-03 stan na 31.12.2023 r.).

Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni spełniają wymagania kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej.

Kwalifikacje osoby kierującej ośrodkiem pomocy społecznej określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz wymagany 3-letni staż w pomocy społecznej. Od 24.06.2019 r. – realizuje obowiązki Kierownika jednostki.

Wymogi kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej. Z akt osobowych pracowników socjalnych wynika, że posiadają oni kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Pracownicy socjalni – zgodnie z przepisami – otrzymują dodatek do wynagrodzenia za pracę w środowisku.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia. W toku kontroli ustalono, że pracownicy socjalni świadczący – na dzień kontroli – pracę w środowisku otrzymują w/w dodatek.

Wszyscy – zatrudnieni w Ośrodku – pracownicy socjalni świadczący pracę podnosili kwalifikacje zawodowe. Uczestniczyli w szkoleniach merytorycznych.

Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej, pracownik socjalny obowiązany jest podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Z analizy akt osobowych wynika, że w badanym okresie wszyscy pracownicy socjalni świadczący pracę w środowisku uczestniczyli w szkoleniach z obszaru pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy domowej oraz obsługi oprogramowania Pomost. Kierownik Ośrodka – w okresie objętym kontrolą – również uczestniczył ww. szkoleniach merytorycznych.

[akta kontroli str. 348-350, 351-370, 392-414]

Warunki lokalowe Ośrodka nie stwarzają pełnej możliwości profesjonalnej obsługi klienta. W ośrodku występują bariery architektoniczne.

Wnioski:

1. Ośrodek realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych. Ośrodek zapewniał usługi opiekuńcze w dni wolne od pracy.
2. Zakres usług opiekuńczych jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.
3. Osobom korzystającym z zasiłku stałego Ośrodek udzielał pomocy adekwatnie do rozpoznanych potrzeb.
4. Ośrodek realizuje wsparcie względem rodzin doświadczających bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
5. Ośrodek realizował i dokumentował działania w ramach pracy socjalnej.
6. Ośrodek nie jest przygotowany do zapewnienia osobom bezdomnym tymczasowego schronienia we wszystkich, określonych w ustawie o pomocy społecznej formach, tj. brak zapewnienia wsparcia w formie noclegowni dla osób bezdomnych.
7. Brak zaktualizowania informacji o oferowanych formach wsparcia w Rejestrze Wojewody Lubuskiego miejsc udzielania tymczasowego schronienia.
8. Na terenie gminy Brzeźnica nie funkcjonuje środowiskowy dom samopomocy. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą korzystać z oferty Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Szprotawie.
9. Gmina nie realizuje zadania zleconego z zakresu administracji rządowej –

organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Brak wniosków o tę formę pomocy.

10. Gmina realizuje zadanie w zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy, w tym domu. Ośrodek – stosownie do sytuacji – zapewnia wsparcie przed umieszczeniem w domach pomocy społecznej.
11. Działalność Ośrodka regulują stosowne uchwały Rady Gminy w Brzeźnicy oraz zarządzenia wewnętrzne Kierownika Ośrodka.
12. W Ośrodku występują bariery architektoniczne.
13. Warunki lokalowe Ośrodka są trudne. Brak możliwości wydzielenia oddzielnego pomieszczenia do przyjmowania klientów indywidualnych.
14. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnicy spełnia wszystkie – zgodnie z przepisami prawa - wymagane wskaźniki zatrudnienia pracowników socjalnych.
15. Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni – posiadają wymagane na zajmowanym stanowisku kwalifikacje zawodowe/staż pracy.
16. Kierownik jednostki, pracownicy socjalni w badanym okresie podnosili kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach merytorycznych.

Wnioski wymienione w punktach 6, 7, 12 stanowią uchybienia.

Wniosek wymieniony w punkcie 13 stanowi sugestię Zespołu Kontrolującego.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, pod pozycją nr 9.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, drugi Wójtowi

Gminy Brzeźnica, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej
Krzysztof Frisoli

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej
Teresa Ozimek

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej
Małgorzata Rodak

Kierownik Ośrodka:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Brzeźnicy
Janina Thomas

Gorzów Wielkopolski, dnia 13 czerwca 2024 r.

Brzeźnica, dnia 17 czerwca 2024 r.